

# KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 42 (4)



INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1 Jun 1932.

## PATENTNI SPIS BR. 8913

Hasler A. G. vormals Telegraphenwerkstätte von G. Hasler,  
Bern, Švajcarska.

Merni mehanizam na prinudnim merilima brzine sa bar jednim točkom za merenje.

Prijava od 12 marta 1931.

Važi od 1 jula 1931.

Traženo pravo prvenstva od 12 marta 1930 (Švajcarska).

Kod do sada poznatih prinudnih merila brzine sa jednim ili više točkova za merenje, koji se po isteku svakog vremena vraćaju u početni položaj, ovaj početni položaj biva ograničen nepomičnim osloncem, što ima za posledicu, da uvek mora da se savlada veća ili manja sloboda zuba, dok obrtanje zupčanog pogona, koje stoji u zahvalu sa točkom za merenje, ne dospe do dejstva na točak za merenje. Ova sloboda, koja je prema tačnosti mehanizma veća ili manja, javlja se kao greška merenja, koja raste sa krafkošću vremena i sa abanjem mehanizma.

Cilj pronalaska jeste otstranjenje ove greške merenja. U tom cilju se vrši ograničenje početnog položaja mernog točka pomoću komada mernog točka, koji nailazi na izupčenost pogonskog točka.

Na nacrtu koji predstavlja jedan primer izvođenja predmeta pronalaska, sl. 1 je izgled sa strane, sl. 2 je izgled odozgo, sl. 3 je delimični presek po liniji III III iz sl. 1.

Sa 1 je obeležena vremenska osovina sahatnog mehanizma merila brzine; ona dobija svoj pogon preko zupčanog mehanizma 2,3 od pogonske opruge koja nije pretstavljena, i koja za vreme rada na poznat način koji stoga ovde i nije bliže objašnjen, biva zategnuta osovinom koja treba da vrši merenje. Dva ispada 4 i 5 za upravljanje, koji se nepomično nalaze na vremenskoj osovini 1, stavljaju naizmenično u dejstvo dve poluge 7 i 8, koje su slobodno obrtne po zajedničkoj osovini 6, od kojih prva poguga nosi zupčanik 9 i spojni točak 10, ko-

ji je sa ovim čvrsto vezan. Zupčanik 9 dobija svoj pogon od zupčanika 12, koji se slobodno obrće na osovinu 11 kućice za oprugu, i koji preko neucrštanog ispravljačkog mehanizma sloji u vezi sa osovinom koja treba da vrši merenje. Pomoću kretanja tamo i amo poluge 7 spojni točak 10 biva za vreme trajanja merenja doveden u zahvat sa takođe fino izupčenim točkom 13, a u međuvremenima biva doveden van zahvata. Na osovini 14 točka 13 nalazi se zupčani pogonski točak 15, pomoću kojeg merni točak 16 biva, iz početnog položaja, obriranu položaj koji odgovara svagdašnjoj brzini. Povratno obrtanje mernog točka 16 u njegov početni položaj, svaki put kad točak 10 biva doveden izvan zahvata sa točkom 13, vrši se pomoću spiralne opruge 17 (sl. 2). Početni položaj mernog točka 16, suprotno do sada poznatim mernim mehanizmima kod merila za brzine, nije ograničen nepomičnim osloncem, nego pomoću punog komada 18 izupčenog mernog točka. Ako ovaj puni deo 18, naide, u sl. 1, gornjim krajem na izupčenje zupčanika 15, to se merni točak 16 pod uticajem spiralne opruge ne može dalje povratno obrati. Time je povratno obrtanje mernog točka tako ograničeno, da između izupčenja zupčanika 15 i 16 za početak procesa merenja ne postoji ni najmanja sloboda i odmah sa početkom obrtanja zupčanika 15 odn. sa početkom vremena merenja i točak za merenje biva stavlen u obrtanje. Time biva izbegнутa greška merenja usled slobode između zup-

čanika 15 i 16. Obrtanje mernog točka biva na poznat način pomoću para čivija 19,20 i zupčanog mehanizma 21,22 preneseno na osovinu 23 kazaljke mernog mehanizma. Povratak zupčanog mehanizma 21,22 u početni položaj ili u položaj, koji je uslovljen umanjenom brzinom, biva izveden, na do sada uobičajeni način, pomoću spiralne opruge 24, čim mehanizam bude oslobođen pomoću zaprečnog mehanizma, koji je upravljan vremenskom osovom. Poluga 8 dejstvuje na zapirač 25 koji zapire zupčanik 13, a time i savlađuje merni točak, odn. koji ga zapire na kraju svake periode merenja, radi oslobođenja za povratak mernog točka u njegov početni položaj. Opisanim mernim meha-

nizmom biva postignuto mirno stanje kazaljki bez upotrebe naprave za stabilizovanje, koja uvek pogoršava stepen tačnosti instrumenta.

#### Patentni zahtevi:

1. Merni mehanizam na prinudnim merilima brzine sa bar jednim točkom za merenje, naznačen time, što se ograničenje početnog položaja vrši pomoću komada (18) mernog točka, koji nailazi na izupčeњe (15) pogonskog točka.

2. Merni mehanizam po zahtevu 1 naznačen time, što izupčeњe mernog točka biva prekinuto punim komadom (18), koji nailazeći na izupčeњe pogonskog točka, ograničuje početni položaj mernog točka.



